

Britanya'nın Sosyalizm Yolu Üzerine

J. V. Stalin

Kopya

Çok Gizli

Stalin Yoldaş'a

Sovyetler Birliği'ne tedavi için gelen İngiltere Komünist Partisi MK Genel Sekreteri Harry Pollitt, size hitaben gönderdiği mektubunda, bu yıl sonunda yapılması beklenen Parlamento seçimlerinde Komünist Partisi'nin taktikleri konusundaki düşüncelerinizi öğrenmek istiyor.

H. Pollitt, yaklaşmakta olan seçimlerde Komünist Partisi'nin esas taktiksel görevinin Muhafazakarların zaferini önlemek olduğunu düşünüyor. Pollitt, Komünist Partisi'nin bu seçimlerde adaylarının sayısını azaltması gerektiğini yazıyor (bu yılın Şubat'ında yapılan seçimlerde Komünist Partisi 100 aday göstermişti); seçmenlere Partinin aday göstermediği ve İşçi Partisi liderlerinin aday olmadığı yerlerde İşçi Partisi'ni desteklemelerini tavsiye ettiklerini yazıyor. Bunu yaparken, her İşçi Partisi adayından, İngiltere'deki işçi sınıfı hareketinin başlıca taleplerini (ücretlerin dondurulmasına son verilmesi, Sovyetler Birliği ile ticaretin artırılması, nükleer silahların yasaklanması, vs.) desteklemeleri istenecektir.

H. Pollitt'in sunduğu öneriler çerçevesinde, Dış Politika Komisyonu, Yldş. Suslov'un, H. Pollitt ile görüşmesini ve ona mektubunda değindiği önerilere karşılık SBKP(b) MK'nın aşağıdaki fikirlerini iletmesini öneriyor:

(a) 1950 sonlarında olası Parlamento seçimlerinde KP'nin, seçim öncesi Programı'nda olduğu gibi, tüm seçim kampanyası boyunca geniş bir şekilde, İşçi Partisi politikalarının özünde Muhafazakarlardan farklı olmadığını, çünkü bu ve diğer partinin politikalarının yeni bir savaşa hazırlığa yönelik olduğunu, işçi sınıfının ve tüm emekçi kesimlerin yaşam standartlarına saldırı olduğunu, askeri harcamaların işçi sınıfının sırtında büyük bir yük olduğunu ve İşçi Partisi hükümetinin politikalarının Amerikan Emperyalizmine tabi kılındığını geniş bir şekilde anlatması zorunluluktur. Bu bağlamda Komünist Partisi, İşçi Partisi Parlamento adaylarını desteklemez.

(b) Komünist Partisi, Parlamento seçimlerini barış için geniş ve aktif bir mücadele yürütmek ve seçim platformunu yeni bir savaş tehlikesine karşı mücadelenin temelini oluşturmak amacıyla kullanmalıdır. Daha önceki seçimlerden farklı olarak, barışı koruma ve yeni bir savaş tehlikesi sorununu, İngiltere işçilerinin ve diğer emekçilerin yaşam standartlarını iyileştirme, ücretlerin dondurulmasına karşı, konut krizinin çözümü için, kadın ve erkek işçiler arasında eşit işe eşit ücret mücadeleleri ile sıkı sıkıya bağlanmalıdır.

(c) KP'nin seçimlerde bağımsız çizgisini korumak ve onu İşçi ve Muhafazakar partilerinin programlarından farklı tutmak amacıyla, Komünist Partisi, daha önceki seçimlere kıyasla daha az sayıda seçim bölgesinde kendi adaylarını göstermelidir.

İşçi Partisi ve Muhafazakar Parti liderlerinin aday oldukları seçim bölgelerinde Komünist adaylar gösterilmeli, KP adayları kullanılarak İşçi Partisi'nin politikalarının gerici özü teşhir edilmelidir.

Komünistlerin ve diğer ilerici güçlerin kayda değer etki sahibi olduğu bölgelerde Komünist Partisi özel dikkat göstererek, az seçim bölgesinde dahi olsa Komünist adayların Parlamenteoya seçilmesi için gayret göstermelidir.

(d) KP'nin aday göstermeyeceği seçim bölgelerinde KP, İşçi Partisi'nin Komünist adayların Parlamenteoya seçilmelerini desteklemeyi taahhüt etmesi halinde İşçi Partisi'nin adaylarını destekleyeceğini ilan etmelidir.

Komünist Partisi'nin bu önerisini İşçi Partisi'nin reddetmesi durumunda, seçmenler adına, İşçi Partisi adaylarından, barış için mücadele etmeleri ve yeni bir savaş tehlikesine karşı konuşmaları, nükleer silahların yasaklanması talebine destek vermeleri, bu silahları ilk kullanan hükümeti savaş suçlusunu ilan etmeleri, Sovyetler Birliği, Halk Demokrasisi ülkeleri ve Demokratik Çin ile daha iyi ilişkiler için uğraş verecekleri, çalışan kitlelerin yaşam koşullarını iyileştirmek için mücadele etmeleri talep edilmelidir.

Eğer İşçi Partisi adayı bu önerileri kabul etmezse, böyle bir adayın desteklenmesi reddedilmelidir.

(e) KP, bağımsız İşçi Partisi adaylarını (Platts-Mills, Pritt vb.) desteklemeli ve barışın korunması, atom silahlarının yasaklanması, Sovyetler Birliği ile ilişkilerin iyileştirilmesi, emekçi halkın yaşam standartlarının iyileştirilmesi (ücret artışları, konut şartlarının iyileştirilmesi, İngiltere'nin Amerikan yanlısı politikalarının mahkum edilmesi vb.) talepleri onların önlerine konmalıdır.

(f) Komünist adaylara destek için, tabandaki işçi sendikaları ve kooperatif örgütleriyle, İşçi Partisinin örgütleri, bağımsız İşçi Partililer ve seçmenlerin demokratik taleplerine destek vereceğini belirten İşçi Partililerle seçim ittifakı oluşturma gayreti içinde olunmalıdır.

(g) Parlamento seçimleri kampanyasının başarılı bir şekilde yürütülmesi ve en önemli görevlerin yerine getirilmesi için İngiltere KP'nin önünde duran en önemli koşul, partinin kitleler arasında geniş çapta siyasi ve örgütsel çalışma için belirleyici dönemeci gerçekleştirmesi, reformizm

kalıntılara karşı mücadeleyi güçlendirme, işçi sendikası örgütleri ile bağları güçlendirme, birincil parti örgütlerinin çalışmalarının ve parti basınının partinin kitlelerle bağlarını güçlendirme ve genişletme amacıyla kararlı reorganizasyonudur.

Yönlendirmenizi arz ederiz.

H. Pollitt'in mektubu ektedir.

SBKP(b) Dış Politika Komisyonu Başkanı (imza) (B.Grigoriyan)

23 Mayıs 1950

Gönderilen Kopyalar: Yldş. Malenkov, Molotov, Beria, Mikoyan, Kaganovich, Bulganin

No. 25-S-849

RGASPI, Fond 558, Opis 11, Delo 287, Listy 22-24.

* * * * *

Stalin ile H. Pollitt Arasındaki Toplantı

31 Mayıs 1950

Toplantıda mevcut bulunanlar: Yoldaş Malenkov ve Pavlov (Tercüman).

Pollitt, Stalin Yoldaş'la ilk kez 29 yıl önce, Stalin Yoldaş İngiltere Komünist Partisi'nin gelecekteki Sekreteri ile görüşme isteğini belirttiği zaman karşılaştığını belirtti.

Stalin Yoldaş, bunu hatırladığını söyledi ve Pollitt'e ne soruları olduğunu sordu.

Pollitt, gelecek Parlamento seçimlerinde İngiliz Komünistlerinin taktikleriyle ilgili sorularının SBKP(b) MK'ne hitaben detaylı olarak gönderildiğini söyledi.

Stalin Yoldaş, Pollitt'in mektubunu aldığını, gelecek Parlamento seçimlerinde İngiliz Komünistlerinin taktikleriyle ilgili Pollitt'in tutumunun doğru olduğunu düşündüğünü belirtti. Stalin Yoldaş, Muhazafakarların zaferine mümkün olduğunca izin vermemek gerektiğini söyledi. Muhakkak ki İşçi Partisi daha iyidir, ama Muhazafakarlardan yalnızca biraz daha iyi. Ancak,

İngiltere işçi sınıfının, İşçi Partisi hükümetini kendi hükümeti olarak gördüğünü düşünmek gerekir.

Stalin Yoldaş Dumbarton'da seçimlerin yapılıp yapılmadığını ve Komünistlerin aday gösterip göstermediğini sordu.

Pollitt, Dumbarton'da ara seçimlerin halihazırda yapılmış olduğunu söyledi. Komünist Parti bu seçimlerde Muhafazakar adayların kazanmasını sağlayacak herhangi bir bölünmeye yol açmamak için kendi adaylarını göstermedi. Dumbarton'da seçimi İşçi Partisi kazandı.

Stalin Yoldaş, adaylar eşit oy almış olsaydı seçim yenilenecek miydi diye sordu.

Pollitt, ara seçimlerin, seçilmiş bir aday öldüğünde yapıldığını söyledi. Pollitt, İngiltere'deki çoğunluğa dayalı seçim sisteminin İngiliz Komünistleri için oldukça elverişsiz olduğunu ifade etti. Şu anda Fransa'da sağcı partiler benzeri bir sistemin Fransa'da uygulanması için uğraş veriyor.

Stalin Yoldaş, İngiliz işçi sınıfı içinde dışarıdan görülemeyen bazı gelişmelerin yaşanmakta olduğunu, son seçimlerde Muhafazakarların bu kadar çok oy almasını bununla izah ettiğini söylüyor.

İngiliz seçmenleri arasında, dışarıdan bir gözlemcinin gözleyemediği gelişmelerin olduğunu göstermek için, Stalin Yoldaş, İngiltere'de 1945'teki seçim sonuçlarının hem Churchill ve Eden hem de Attlee ve Bevin için beklenmedik sonuçlar olduğundan bahsedilebilir. Hem İşçi Partisi hem de Muhafazakarların, seçmenlerin ruh haliyle ilgili parti liderliklerini bilgilendiren bir aparatları var. 1945'te Churchill seçimlerde kendisinin galip çıkacağından emindi, Attlee ise İşçi Partisi zaferini beklemiyordu. Bilgi veren aparatları onları yüzüstü bıraktı. Anlaşılan, 1945'te seçmenlerin ruh halinde yaşanan bazı gizli içsel süreçler sonucunda, İşçi Partisi beklenmedik bir şekilde galip çıktı. Ve şu anda da Britanya işçi sınıfının ruh halinde bir şeyler oluyor.

Pollitt, 1945'te hiç kimsenin İşçi Partisi zaferini beklemediğini, çünkü Muhafazakarlar iktidarda iken, milyonlarca işçi arasında, ağır kriz yıllarını yaşamış olan her işçinin, onları bir daha iktidara getirmeme kararı aldıklarını söyledi.

Stalin Yoldaş, ne İşçi Partisi ne de Muhafazakarların liderleri bunu anlıyor dedi.

Pollitt, bunun nedenini liderlerin İngiliz halk kitleleri ile temasları olmamasına bağladı. Ayrıca, savaş yılları sırasında İngiltere'nin emekçi halkı, bomba-korunakları içinde ve

bombardımanlardan korunmak için kaldıkları Metro tünellerinde, Muhafazakarları yeniden iktidara getirmeme konusunda kendi aralarında açıkça konuşuyorlardı.

Stalin Yoldaş, Pollitt'e, İngiliz işçi sınıfının ruh halini nasıl karakterize ediyor diye sordu.

Pollitt, İngiliz işçi sınıfının ruh halini, esas olarak, İngiltere'de işsizlik saldırısının korkusu, ikinci olarak savaş korkusu olarak karakterize edilebileceğini söylüyor. Böyle bir ruhl hali özellikle savaş-öncesi yıllarda kitlesel işsizlik tecrübesi yaşamayan işçiler arasında yaygın.

Stalin Yoldaş, Muhafazakarların neden bu kadar çok oy aldığını sordu.

Pollitt, İngiltere'nin sanayi bölgelerindeki son seçimlerde İşçi Partisi'nin aldığı oyun önemli ölçüde arttığını, genel olarak da İşçi Partisi'nin İngiltere tarihinde eşi görülmedik düzeyde oy aldığını söyledi.

Stalin Yoldaş, Muhafazakarların da büyük fazla oy aldıklarını gözlemlediğini belirtti.

Pollitt, İşçi Partisi'nin son seçimlerde kayda değer oy aldığını söyledi. 1945'te İşçi Partisi orta sınıfları kendi yanına çekti. 1950'de İşçi Partisi, vergilerden, benzinin karneye bağlanmasından ve küçük esnafın çıkarlarını zedeleyen diğer adımlardan hoşnut olmayan orta sınıfların desteğini kaybetti. Yine de, madenciler, gemi inşasında çalışanlar, ağır inşaat makine sanayindeki işçiler, tekstil işçileri, metalurjistler, hep birlikte İşçi Partisi'ne oy verdiler. İşçi sınıfının tüm bu sektörleri Muhafazakarlar iktidarda iken savaş öncesi günlerde büyük buhran yılları tecrübesini yaşadılar. Şimdi İşçi Partisi hükümetinin kendilerini yeni bir kriz saldırısından koruyacağını düşünüyorlar. Aynı şekilde, İngiltere'de 25-35 yaş arasında milyonlarca seçmen olduğu olgusuna dikkat çekmek gerekir. Bu seçmenler hiçbir zaman işsizlik nedir bilmediler, kendi başlarına lokavtların etkilerini yaşamadılar ve işsizlerin gösterilerinde yer almadılar. Bugün ücretleri daha yüksek. Şu sıra İngiltere'de aslında hiç işsizlik olmadığı da eklenebilir.

Stalin Yoldaş, İngiltere'de hiç işsizlik yok mu diye soruyor.

Pollitt, İngiltere'de şu anda genel işsiz sayısının 350 bin olduğunu, esas olarak işsizlerin yaşlılardan oluştuğunu söylüyor. İşsizlerin yoğunluk dağılımı şöyle: Liverpool 40 bin; Güney Galler 35 bin; İskoçya 50 bin; ve bunların hepsi esas olarak yaşlılar.

Pollitt, İngiliz işçilerinin Muhafazakarların iktidara gelmesinden endişe duyduklarını, onların karşısındaki adayların oylarının bölünmesinden çekindikleri için Komünistlere oy vermek istemediklerini söylüyor. İngiliz işçileri, İngiliz Komünistlerinin iktidara gelme şansı olmadığını,

bu nedenle onlara oy vermenin anlam taşımadığını düşünüyorlar.

Stalin Yoldaş, her halükarda seçmenin ruh halinde Muhafazakarlaraya yarayan bazı değişiklikler olduğunu söylüyor.

Pollitt, her türlü demagojiye başvuran Muhafazakarların güçlü bir gençlik hareketi örgütlediğini belirtiyor.

Stalin Yoldaş, İngiliz seçmenlerin bazı kesimlerinin İşçi Partisi'nden hayal kırıklığına uğradığını söylüyor. Muhafazakarların son seçimlerde bu kadar çok oy almaları sadece bir tesadüf değildir.

Pollitt, Muhafazakarların, benzinin karneye bağlanması dahil, bir dizi sınırlamalarda değişiklik yapacakları vaadinde bulunarak yanlarına çektikleri orta sınıfların İşçi Partisi'ni terk ettiklerini söylüyor. Muhafazakarlar ayrıca halk arasında barış eğilimi ile oynayarak büyük oy toplamayı başardılar. Çok iyi bilindiği gibi, seçim kampanyası sırasında Churchill, Muhafazakarlar seçildiği takdirde, doğrudan Sovyet liderleriyle şahsen konuşacağını açıkladı. Churchill'in bu oyunu İşçi Partisi'ni kargaşaya soktu. Bevin, Churchill'in bu konuşmasına çok dağınık yanıt verdi.

Pollitt, Muhafazakarların iktidara geldikten sonra Amerika ile daha yakın ilişkiye gireceklerini ve İngiliz işçi sınıfının işsizliğe karşı güvence altına alınacağını ilan etmesinden bazı işçilerin etkilendiğini söyledi.

Stalin Yoldaş, İşçi Partisi'nin Amerikalılarla olan sıkı ilişkisine Muhafazakarların hiçbir zaman sahip olmadığını söylüyor. İşçi Partililer gerçekten Amerikalılara itaat ediyor.

Pollitt bunun tamamen doğru olduğunu söylüyor. Yine de, Muhafazakarlar son seçimlerde, Amerikalılarla İngiltere için daha az sert şartlarla birliği destekleyebileceklerini açıklamışlardı. Bazı seçmenler Churchill'in Amerikalılara kolayca boyun eğmeyeceğini düşündüklerinden Muhafazakarlara inandılar.

Stalin Yoldaş, İngiltere KP'nin uzun dönemli bir Programı var mı diye soruyor.

Pollitt, böyle bir Programlarının olmadığını söylüyor.

Stalin Yoldaş, İngiliz komünistlerinin, İşçi Partisi'nin sanayinin millileştirilmesi ve sosyalist toplumun kurulması planına nasıl karşılık vereceklerini bilmek istediğini söylüyor. İngiliz kitlelerine yön ve bir ideal vermek önemlidir. İşçi Partisi İngiliz kitlelerine böyle bir yön veriyor.

Pollitt, Parti Çizgisinin '*Britanya'nın Sosyalizm Yolu*' adlı broşürde belirtildiğini söylüyor. İşçi Partisi'nin '*İşçi Partisi İngiltere'ye İnaniyor*' başlıklı kendi programı var ve Muhafazakarların yayınladığı '*Britanya İçin Doğru Yol*' başlıklı kendi programı var.

İngiliz Komünistleri kendi Programlarında şu talepleri ileri sürdüler: ücret artışı, konutların iyileştirilmesi, Sovyetler Birliği ve Halk Demokrasileri ülkeleri ile ticaret ve ayrıca İngiliz işçi sınıfının yöneteceği şartlarda İngiliz sanayisinin tüm önemli dallarının kamulaştırılması.

Stalin Yoldaş, İngiliz Komünistlerinin İşçi Partisi'nin kamulaştırma planına nasıl karşı koyacaklarını soruyor. Bildiğimiz kadarıyla, diyor Stalin Yoldaş, İşçi Partisi'nin kamulaştırdığı sanayi dallarında kapitalistler mevkiilerinde kaldılar, onların kârları artıyor, ama işçilerin ücretleri dondurulmuş durumda. İngiliz Komünistleri bu durumu eleştiriyor mu?

Pollitt, bunun için İşçi Partisi'ni eleştirmekte, ücretlerin dondurulmasına karşı mücadeleyi onların esas mücadele çizgisi olarak düşünmektedir.

Stalin Yoldaş, İngiltere KP'nin, İşçi Partisi'ne karşı çok yumuşak ve tamamen ilkesiz bir tavır aldığını düşündüğünü söyledi. İngiliz Komünistleri, İşçi Partisi'nin hiç de Sosyalist olmadığını, Muhafazakar Parti'nin sol kanadı olduğunu söylemeliydiler. Bu yapılmamıştır. Bu açıkça söylenmelidir. İngiliz Komünistleri İşçi Partisi hükümeti altında kapitalistlerin kendilerini çok iyi hissettiklerini, kârlarının arttığını açıklamalıdır. Bu durum İşçi Partisi'nin sosyalizmi inşa etmediğini gösterir.

İngiltere'de işçiler kamulaştırılmış sanayi dallarının yönetimine katılmak istiyorlar. Öyle görülüyor ki İngiltere'de kamulaştırılmış sanayilerde kapitalistler ekonomiyi yönetmeye devam ediyorlar ve çok büyük kâr elde ediyorlar. Herhangi bir sanayi dalının kamulaştırılmasından, kapitalistlerin oradan uzaklaştırılmasını ve sadece işçi sınıfı temsilcilerinin yönetimde olmasını anlayan Sovyet halkı için bu durum anlaşılabilir bir şey. Sovyet halkı başka türlü kamulaştırma hayal edemiyor. İngiltere'de, kapitalistler onu yönetmeye devam ediyorlar ve bunun sonucunda kârları artıyor.

Seçimlerde İşçi Partisi'nin yenilgisine izin verilmemeli. Ama İşçi Partisi sosyalizmin ilkelerinden yola çıkarak eleştirilmeli. Böyle bir eleştiri, İşçi Partisi tarafından yapılan kamulaştırmanın işçilere bir yararı olmadığını, tersine kapitalistlerin kârlarını güvence altına aldığını gören işçileri etkiler. Kapitalistlerin kârları artarken aynı zamanda işçi sınıfının şartlarının iyileşmesi söz konusu olamaz. Eğer kârlar artıyorsa işçilerin şartları iyileşmez, kötüleşir. İşte biz, Sovyet halkı, bunu böyle anlıyoruz ve İngiliz işçileri de böyle bir ajitasyonu anlar.

Uzun dönemli bir Program olmadan Parti büyüyemez, gelişemez ve işçi sınıfı içinde desteğini artıramaz.

İngiltere’de, İngiliz Komünistleri, Sovyet iktidarı kurma hedefini önlerine koymakla suçlanıyorlar. İngiliz Komünistleri, Programlarında bunu ele alarak, Parlamento’yu zayıflatmak istemediklerini, İngiltere’nin sosyalizme Sovyet iktidarının geçtiği yoldan değil, kendi yolundan ulaşacağını, kapitalistlerin önderliğinde değil, işçiler, çalışan aydınlar, kent alt sınıfları ve çiftçilerden oluşan halk iktidarı temsilcileri önderliğinde demokratik bir cumhuriyet yoluyla ulaşacağını söylemeli. Komünistler bu iktidarın Parlamento yoluyla işleyeceğini ilan etmeli.

Anglo-Saxon ülkelerde Komünistler güçlerini sadece günübirlik pratik görevlere yoğunlaştırıyor, uzağa bakamıyorlar. Bu dar pratikli dargörüşlülük Anglo-Saxon ülkelerindeki Komünistlerin zayıflamasına yol açtı. İngiltere Komünist Partisi, İngiliz halkına, İngiltere’nin gelişiminin ve geleceğinin uzun dönemli bir perspektifini sağlamalıdır.

Programda yalnızca işçi sınıfı, çalışan aydınlar, kent alt tabakası ve çiftçiler İngiliz halkına barış, ücret artışı ve İngiliz sanayileri ve pazarlarına İngiliz malları için hammadde sağlamayı garanti edebilir. Eğer İngiliz Komünistleri bu perspektifi İngiliz halkına verirse ve programlarını demagoji olmadan yayarsa o zaman işçi sınıfının en iyileri İşçi Partisi’nden Komünistlerin safına döner.

Stalin Yoldaş, İngiltere hareketinin Sosyalizm yolunun Halkların Demokratik yolu olması gerektiğini, Sovyet yolu değil ama Halk Demokrasisi ülkelerinin sosyalizme doğru ilerledikleri yol olması gerektiğini söyledi.

Pollitt, İngiliz Komünist Partisi’nin Britanya’nın geleceği için İngiliz halkının önüne koyacağı böyle bir programlarının olmadığını ifade etti.

Stalin Yoldaş, işçiler arasında İngiliz Komünist Partisi’nin İngiltere’yi nereye götüreceği konusunda Britanya Komünist Partisi’ni dinlemeye istekli düşünen insanların var olduğunu söyledi. Eğer İngiliz Komünistleri İngiltere’ye Sosyalizme doğru gelişme perspektifi açan böyle bir program hazırlarsa o zaman böyle bir program İngiliz işçi sınıfı tarafından anlaşılacak ve desteklenecektir.

Stalin Yoldaş devamla, İngiliz Komünist Partisi’nin çalışması hakkındaki görüşümüzün bu şekilde olduğunu belirterek bunu bir tavsiye olarak dile getirdiğini söyledi. Daha ileri nasıl gidileceğine karar vermek İngiliz Komünist Partisi’nin işidir.

Programın ana noktalarını yazıya dökülebilmek için Pollitt gidişini erteleyebilirse, Stalin Yoldaş ve

SBKP (b) MK'den diğerk yoldaşlar onun hazırladığı belgeyi görebilir ve önerilerini söyleyebilir.

Pollitt, Program hakkında Stalin Yoldaş'la tamamen hemfikir olduğunu açıkladı. Yine de böyle bir belgenin kolektif olarak İngiliz Komünist Partisi'nden diğerk yoldaşlarla, özellikle Dutt ile birlikte İngiltere'de hazırlanması gerektiğini ifade etti.

Stalin Yoldaş bunun muhakkak ki doğru olduğunu, zaten Program taslağının hemen hazırlamasını değil, Pollitt'in sadece programın ana formülasyonlarını kağıda dökmesini istediğini, iki tarafın birbirini doğru anlayıp anlamadığından emin olmak için bunun iyi olacağını söyledi.

Stalin Yoldaş, İngiliz Komünistlerinin, İngiltere'yi mahvetmeye çalıştıkları suçlamalarına da programlarında cevap vermeleri gerektiğini belirtti. Komünistler, Britanya'yı kendilerinin değil, Muhafazakarların ve İşçi Partisi'nin mahvettiğini açıkça belirtmeli. Britanyalı Komünistlerin Britanya'yı sadece mahvetmemeleri değil, ama kendi temelleri üstünde güçlendirmeleri, Britanya İmparatorluğuna tabi olan halklar arasında şu andaki anormal karşılıklı ilişkilere son vermeleri gerekir. Ayrıca bizim de Doğu ve Güney Rusya'da sömürgelerimiz vardı. Ama yeni bir ilişki, Rusya'nın eski sömürge halkaları ile bir dostluk geliştirdik ve bugün, eski Rus sömürgelerinden hiçbiri Sovyetler Birliği'nden ayrılmak istemez.

Stalin Yoldaş devamla, İngiliz Komünistlerinin bu sorunlardan uzaklaştıklarını söyledi.

Stalin Yoldaş, Platts-Mills, Pritt ve diğerk sol İşçi Partililerin ne olduklarını sordu.

Pollitt, Platts-Mills, Pritt, Hutchinson ve Solly'nin komünistlere oy veren insanlar olduğunu söyledi. Onlar Komünist Partisi'ne katılmak istiyor ama Pollitt engelliyor. Aynı şekilde, Komünist Partisi'ne katılmak isteyen fizik Profesörü Bernal, Britanya'da barış için çok büyük ve yararlı bir mücadele yürütüyor. Pollitt, Bernal'in de Komünist Partisi'ne katılmasını uygun bulmuyor.

Stalin Yoldaş, Pollitt'in bunu niye yaptığını soruyor?

Pollitt, Komünist Partisi'nin etkileyecek durumda olmadığı böyle bir tabaka içinde yüksek nüfuza sahip kişileri partiye almanın doğru olmayacağını, Bernal, Pritt ve diğerkleri Komünist Partisi'ne katılırlarsa KP üyeleri olarak nüfuzlarını kaybedebileceklerini söylüyor.

Stalin Yoldaş, böylesi kişiler için KP'nin bir sempatizanlar kurumu oluşturabileceğini belirtiyor. Sempatizanlar arasında KP'nin Programını tamamen kabul etmeyen ama bir bütün olarak sempati duyan kişiler olabilir. Ayrıca sempatizanlar kurumu Partiyeye üye olarak katılmak

isteyenleri onaylayıcı rol oynayabilir. Partimizin Aday üyeler için bir kurumu var. Biz bazen adayları Partiye kabul etmeden önce on sene deneriz. Adaylar ve sempatzanlar Partiye üyeler kadar bağılı değildir. Bu nedenle sempatzanlar kurumu oluşturulması tavsiye ediliyor.

Stalin Yoldaş, İngiliz Komünistlerinin Sendikalarda ve Kooperatif hareketi içinde durumunun ne olduğunu soruyor.

Pollitt, Komünistlerin kooperatif hareketi içinde bazı pozisyonlara sahip olduğunu, ama kooperatif kuruluşlarının normları gereği öncü mevkilere Komünistlerin seçilmesine izin vermediğini söylüyor. İngiliz Komünistlerinin Sendikalarda yeterince geniş bir eylem alanı var ve bir yer tutmaya devam ediyor.

Stalin Yoldaş, Kooperatif Partisi'nin Parlamento seçimlerinde kendi adaylarını koyup koymadığını soruyor.

Pollitt, Kooperatif Partisi'nin seçimlerde İşçi Partisi ile anlaşmalı olarak kendi adaylarını çıkardığını söylüyor.

Stalin Yoldaş, bu durumda Kooperatif Partisi'nin gerçekte İşçi Partisi'nin bir kolu olduğu yorumunu yapıyor.

Pollitt bu yorumu destekliyor.

Stalin Yoldaş, Kooperatif Partisi'nin daha bağımsız ve daha objektif olması için Kooperatif ve İşçi Partileri arasındaki bu bağı kırmamanın zorunlu olduğunu söylüyor.

Stalin Yoldaş İngiltere'de bazı malların karneye bağlanmasının işçilere zarar verdiğine dair belirtiler olduğunu söylüyor. Savaş sırasında Sovyetler Birliği'nde buna benzer bir karne sistemi vardı. Sovyetler Birliği'nde karneye bağlanmış bazı malların fiyatları düşüktü ve halk bu uygulamayı beğenmişti. Yine de, malları tedarik etme normları hiç bir zaman yüksek değildi. Bundan dolayı işçiler devletin ticari zincirindeki fiyatların birkaç katı olan ek ürünleri serbest piyasadan almak zorunda kalıyorlardı. İşçiler bütçelerini hesapladıklarında, karne sisteminin kendileri için zararlı olduğunu gördüler. O zaman devlet karne sistemini ürünlerin tedarikini sınırlamadan değiştirdi.

Bundan sonra devlet çeşitli ürünlerin fiyatlarını düşürmeye başladı ve şu anda işçi makul fiyatta herhangi sayıda ürünü satın alabilir.

Stalin Yoldaş İngiliz işçilerinin, norm başına ürünlerin dağılımı yeterli olmadığından, Britanya et ve tereyağı gibi ürünlerin dağıtım normları oldukça düşük olduğundan serbest pazardan ek ürünler satın almaya zorlanmıyor mu diye soruyor.

Pollitt bir bütün olarak İngiliz işçisinin ürünlerini serbest pazardan satın almadığını, kendisi ve ailesi için norm başına sağlanan ürünlerin yeterli ve et ve tereyağı gibi ürünler için normların gerçekte çok düşük olduğunu söylüyor. Yine de, sorun, karneye bağlanmış malların fiyatlarının sürekli olarak artmasıdır. Bu özellikle devalüasyondan sonra böyle oldu. Artık karneyle karşılanmayan malların fiyatları keskin bir şekilde yükselmektedir. Örneğin, bu yıl Mayıs ayına kadar portakallar kartla veriliyordu, yarım kilo portakal fiyatı 8 pence'di. Mayıs başında portakalların karneyle verilmesi kaldırıldı ve fiyatı üç misli arttı. Bir süre önce hükümet şeker ve şekerleme ürünlerinin karneye bağlanmasını kaldırdı. Bu, fiyatların artmasına yol açtı.

Mayıs başında da balığın karneyle satışının kaldırılması sonucunda balık fiyatı büyük ölçüde arttı. Ev kadınları balık satıcılarını boykot ettiler ve onlardan bu fiyata balık satın almadılar. Boykotun açıklanmasından üç gün sonra dükkan sahipleri fiyatları indirmek zorunda kaldılar.

Pollitt, açıkladığı bu örneklerin gösterdiği gibi Britanya'da karne sisteminin popüler olmadığını söyledi.

Stalin Yoldaş karne sisteminin sağlıklı bir adım olmadığını söyledi.

Pollitt karne sistemini İşçi Partisi'nin kendi içinde oynadığı bir çeşit zar oyunu olarak gördüğünü söyledi.

Stalin Yoldaş Pollitt'e başka sorusu olmadığını söyledi.

Pollitt, Stalin Yoldaş'ın, İngiltere KP'nin gelecek seçimlerdeki taktiklerini onayladığını doğru anlayıp anlamadığını sordu. Pollitt, SSCB (b) MK'sına hitaben yazdığı mektupta Parlamento seçimlerinin Eylül'de yapılmasını beklediğini belirtmişti.

Stalin Yoldaş Pollitt'in notunda ileri sürdüğü taktikleri doğru bulduğunu söyledi.

Pollitt mektubun bir kopyasını maalesef tutmadığını söyledi.

Stalin Yoldaş Pollitt'in mektubunun bir kopyasını ona vereceği sözünü verir.

Pollitt, Komünist Partisi'nin seçim kampanyasında barış için mücadeleyi ilk sıraya koymanın

doğru olup olmadığını sordu.

Stalin Yoldaş, dış politika açısından bunun doğru olacağı yanıtını veriyor. Bunun yanında, i meselelerde işçi sınıfının yaşam şartlarının iyileştirilmesini konu edinmeliler.

Pollitt, Stalin Yoldaş'a tartışmalar için ve verdiği iyi tavsiyeler için teşekkür ediyor. Stalin Yoldaş'ın Program hakkında söyledikleriyle tamamen hemfikir olduğunu, böyle taslak bir Programın, kesinlikle İngiltere'de yapılmasının daha yararlı olacağını, bir ay sonra Programın taslağını Moskova'ya göndereceğini belirtiyor.

Stalin Yoldaş bunun yapılabileceğini söylüyor.

Pollitt ayrılırken İngiliz işçilerinden Stalin Yoldaş'a bir mesaj iletmek istediğini ifade ederek, İkinci Dünya Savaşını sona erdirmek ve bu savaştan zaferle çıkmak için yaptığı her şey için, şu anda da barışın korunması için yaptığı herşey için Stalin Yoldaş'a teşekkür ettiklerini belirtiyor.

Stalin Yoldaş, barışın korunması için İngiliz halkının Sovyet hükümetinin çabalarını desteklemesinin iyi olacağını söylüyor.

Pollitt bunun için gereken her şeyi yapacağını söyler.

Görüşme bir saat yirmi dakika sürdü.

Tutanak V. Pavlov tarafından kaydedildi.

RGASPI, Fond 558, Opis 11, Delo 287, Listy 41-56.

* * * * *

Komünist Partisi Yürütme Komitesi
Londra, W.C.2, King Street-16

11 Temmuz 1950

Sevgili Stalin Yoldaş!

31 Mayıs'taki yorumlarınızda, uzun dönemli bir taslak Program hazırlamanın akıllıca olacağını önermiş, gelecekteki çalışmalarımız açısından birbirimizi doğru anladığımızdan emin olmanın önemini vurgulamıştınız.

Bu konuda arkadaşlarımla görüş alışverişinde bulundum ve sizin önerilerinizi almak için size taslağı gönderiyorum.

Londra'daki değişik taslaklar üzerinde tartışmalarımız sırasında başlığın 'İşçiler'le bağlantılı bir şeyler olma gereğini ve bunun altının daima çizildiğini fark ettim.

Taslaktaki mevcut başlık yerine, 'İlerici İşçilerin Hükümeti ve Halkların Demokratik İngilteresi İçin' başlığı belki daha uygun olabilir.

Sizinle tekrar görüşmek benim için büyük bir mutluluk vesilesi olacaktır.

Kardeşçe, en iyi dileklerime
(Harry Pollitt)

Nekrasov tarafından tercüme edilmiştir.

RGASPI, Fond 558, Opis 11, Delo 288, Listy 4.

* * * * *

Yoldaş Harry Pollitt'e,

'Halkların Parlamentosu ve Halkların İngilteresi' taslak programını ve mektubunuzu aldım. Bu belgeyi inceleyip, isteğiniz üzerine taslak program hakkındaki düşüncelerimi iletiyorum.

1. İşçi Partisi politikalarının yaribuçuk eleştirisi bu belgenin ciddi bir zayıflığı. Taslak programda İşçi Partililerin eleştirisi ürkek ve yeterince somut değil. İngiliz Komünistler kendi parti programlarında İşçi Partililerin hiç de sosyalist olmadıklarını ve gerçekte Muhafazakar Parti'nin sol-kanadı olduklarını açıkça söylemelidirler. İşçi Partisi hükümeti sırasında kapitalistlerin kendilerini iyi hissettiklerini ve karlarının artmaya devam ettiğini ve bu gerçeğin tek başına İşçi Partililerin hiçbir surette sosyalizmi inşa etmekte olmadıklarını gösterdiği daha net bir şekilde ifade edilmelidir.

2. Taslak program, İngiliz Komünistlerinin Britanya İmparatorluğu'nu yıkmaya çalıştıkları suçlamasına cevap vermiyor. Kaçınılması mümkün olmayan ve doğrudan cevaplanması gereken bu soruna doğrudan cevap vermek özel bir önem arz ediyor. Britanya'nın İngiliz Komünistlerince

değil, fakat Muhafazakarların ve İşçi Partililerin baskı ve sömürgeci talanı ile zayıflatıldığı ve yokoluşa götürüldüğü doğrudan ilan edilmelidir. Komünistlerin, aksine Britanya İmparatorluğu'nu oluşturan halklar arasındaki mevcut anormal ilişkilere yeni bir demokratik temelle son vereceğini, İngiliz halkı ile onlar arasında eşitlik temeline dayalı dostluk kurularak Britanya'yı güçlendirmeyi kendilerine hedef koyduğunu ilan etmesi gerekir.

3. Taslak program, sosyalizm için mücadelede geleneksel İngiliz kurumlarını (Parlamento) kullanma görevini doğru bir şekilde ele alıyor. İngiliz Komünistlerin, İngiltere'de Sovyet İktidarı kuracakları konusunda suçlandıkları çok iyi biliniyor. Bu nedenle, İngiliz Komünistlerin Parlamento'yu gayri meşru kılmayacaklarını, Sovyet İktidarı ile değil de İngiltere'nin kendine özgü bir yoldan, kapitalistlerin değil halkın iktidarı ile yönlendirilecek Halk Demokrasisi aracılığı ile sosyalizme ulaşacağı taslak programda çok açık ve kesin bir dille belirtilmeli; halk iktidarının çalışan aydınların, şehirli küçük ve orta tabakaların ve çiftçilerin işçi sınıfı önderliğinde bir koalisyonunu temsil ettiği kesinlikle belirtilmelidir. Komünistler bu iktidarın Parlamento aracılığı ile hareket edeceğini ilan etmelidir. İngiliz halkına barış, daha yüksek ücret, İngiliz Endüstrisi için hammadde ve İngiliz ürünleri için pazarın sadece bu koalisyon sayesinde sağlanabileceğinin programda altı çizilmelidir. Programda, Halk Demokrasisi ülkeleri sosyalizme doğru nasıl yol alıyorsa İngiltere'nin de bu yoldan Sosyalizme gideceğinden söz edilmelidir.

4. Taslak Program, Komünist Partisi'nin İngiltere'nin ulusal bağımsızlığı için Amerikan Emperyalizmine karşı mücadele görevine yeterince vurgu yapılmıyor. İngiliz Komünistlerin İngiliz halkının ulusal çıkarlarının gerçek savunucuları olduklarını, ülkenin Amerikan sermayesine tabi kılınmasına yönelik İşçi Partisi liderliğinin sömürücü politikalarının teşhirinde kararlılıkla yer aldıklarını programda göstermek gerekir. Muhafazakarların bile Amerikan sermayesi ile İşçi Partisi kadar güçlü bir ittifak oluşturmadıklarının programda vurgulanması özellikle önemlidir. İşçi Partililer Amerika'nın emperyalist gruplarına doğrudan tabidirler ve İngiltere'nin ulusal çıkarlarına açıkça ihanet ediyorlar.

5. İstikrarlı ve uzun süreli barış sorununun taslak Programda detaylı olarak açıklanması gerekir. Silah yarışı politikasının anlatılması, İngiltere'nin yeni bir dünya savaşı için Amerikan cephesine dönüştürülmesinin İngiltere'nin ulusal çıkarlarına ters olduğu ve bunun İngiliz halkı açısından ciddi sonuçları olacağı anlatılmalıdır. Halkların barış için ve yeni bir dünya savaşı tehlikesine karşı mücadelelerinin, taslak programda bahsedilen nihai amaçların elde edilmesi için verilen mücadele ile ayrılmaz bir bağı olduğunu göstermek gerekir.

6. Taslak Program, İşçi Partisi'nin kamulaştırma politikalarının özünü, sanayinin 'kamulaştırılan' sektörlerinin eski sahiplerine büyük tazminatlar sunma siyasetine dayandığını doğru bir şekilde açıklıyor.

Programın bu bölümünde İngiliz işçilerinin sosyalist kamulaştırma, yani kamulaştırılmış endüstrilerin yönetiminde işçilerin yer almak istedikleri, fakat sistemin kapitalistlerin bir yandan muazzam karlar elde ederken aynı zamanda sözde 'kamulaştırılmış' endüstrileri yönetmeye devam ettikleri bir noktaya vardığı vurgulanmalıdır.

XXXXXXXX

Taslak Programın yapısı ve sunuluş özellikleri, İngiliz halk kitlelerine idealler ve yön sunmak üzere uzun vadeli planlanmış İngiliz Komünist Partisi Programı'ndan ziyade, Parlamento seçimlerine girerken hazırlanan seçim platformunu andırıyor.

Programdaki bu eksiklikleri gidermek için genel girişten sonra aşağıdaki bölümlere yer vermek uygun olacaktır.

1. Yeni bir savaş tehlikesine karşı ve sürekli barış için mücadelede Partinin Görevleri
2. İngiliz Komünistleri İngiltere'nin ulusal bağımsızlığı ve Britanya İmparatorluğu'nun demokratik temelde güçlenmesi için tek doğru mücadele yürüten partidir.
3. İngiltere sosyalizme kendi yolundan ilerleyecek - Sovyet İktidarı ile değil, Halk Demokrasi ile.
4. Kapitalist değil, İngiltere işçi sınıfı önderliğinde sosyalist kamulaştırma istiyoruz.
5. Partinin acil görevi, işçiler için ücret artışı elde etmektir.

Yukarıda bahsedilen sunumun özelliğinin geniş İngiliz halk yığınları için berrak ve anlaşılır olmasına dikkat etmek gerekir.

Sizin tarafınızdan çalışması yapılan İngiliz Komünist Parti Programı, partinin büyümesi ve gelişmesine şüphesiz yardımcı olacak, onun İngiltere işçi kitleleri arasındaki pozisyonunu güçlendirecek ve onlar arasından İngiliz komünistlerini destekleyenlerin sayısı artacaktır. Böyle bir Program İngiliz işçi sınıfına kesin ve net bir yön verecek ve İngiltere halkına hayati çıkarları için mücadelenin yönünü gösterecektir.

Saygılarımla
Tartışma arkadaşın
28 Eylül 1950

RGASPI, Fond 558, Opis 11, Delo 288, Listy 84-87.

* * * * *

Bükreş, 18.10.1950
Sevgili Stalin Yoldaş

28 Eylül tarihli mektubunu aldım. Tavsiye ve yardımlarınız için teşekkür ederim.

31 Mayıs'taki son görüşmemizi takip eden gelişmeler hakkında bilgilendirilmeniz gerektiği kanısındayım.

9 Temmuz'da Partimizin Yönetim Kurulu toplantısında, *barış ve birlik için mücadele, Parti Programının gerekliliği ve bir sonraki genel seçimlerde seçim taktiklerimiz* konusunda konuşma yaptım.

Bu konuşmada ciddi bir özeleştiri yapmaya çalıştım ve bu konuşma metni Parti üyeleri için ayrı bir broşür olarak basıldı ve 30.000 kopya satıldı.

Bu konuşmada, 31 Mayıs'ta tartıştığımız ve yine sizin 28 Eylül'deki mektubunuzda tekrarladığınız bazı siyasi formülasyonlardan söz ettim.

Temmuz ayındaki konuşmam Partimiz tarafından tartışıldı ve Ağustos sonunda Parti üyelerimizin ezici çoğunluğu, eleştiri ve özeleştirisinin yanı sıra, konuşmada sunulan politikaları destekledi.

Temmuz toplantısında, Politbüro, Yönetim Kuruluna uzun süreli Parti Programını hazırlama ve bunu bir sonraki Yönetim Kurulu toplantısında tartışmaya sunma görevi verildi.

Programın hazırlanması için bir Komisyon oluşturuldu. Politbüro, Komisyon tarafından hazırlanan taslak Programın farklı versiyonlarını birçok kez tartıştı.

Temel metin olarak kabul edilme olasılığı olduğunu düşündüğümüz versiyonu size gönderdim. 20 Eylül'deki Politbüro toplantısında, Program taslağını tartışırken, *bunun uzun bir dönem için olması gereken bir Programdan ziyade bir seçim manifestosu hissi verdiğini ve aslında bu iki işlevi de yerine getirmediği* düşüncesiyle reddetmeye karar verdik.

25 Kasım'da Yönetim Kurulu'na tartışmak için sunulacak yeni bir taslağı tekrardan yazmaya başladık.

Daha sonra sizin mektubunuzu almak için Bükreş'e gitmem gerektiği söylendi. Barışı Destekleyenlerin İkinci Dünya Kongresi hazırlıkları için Partinin son seferberliğiyle ilgili Yönetim Kurulu'nun acil olağanüstü toplantısının 14-15 Ekim'de planlanmış olması nedeniyle Yönetim Kurulu toplantısından *sonra* Bükreş'e gitmenin daha iyi olacağını düşündüm.

Mektubunuzu dikkatlice okudum ve önümüzdeki birkaç gün içinde üzerinde daha derinlemesine çalışacağım. Mektubunuz, Partinin yeni Programı'nın gerek biçimi gerekse de içeriği açısından bize büyük bir yardımcı olacaktır. 25 Kasım'da yeni taslağı tartışma düşüncesiyle Programı hazırlamaya başlıyoruz.

Sheffield'de yapılacak Barış Savunucuları İkinci Dünya Kongresi'nin üstün başarısının garantisi için mümkün olan her şeyi yapmakta olduğumuz konusunda sizi temin ederim.

Size bir kez daha teşekkür eder, en iyi dileklerimi iletirim.

Kardeşçe selamlarımla
(Harry Pollitt)

Andreeva tarafından tercüme edilmiştir.

RGASPI, Fond 558, Opis 11, Delo 288, Listy 94-5.

* * * * *

Yoldaş Stalin ve Harry Pollitt arasındaki Görüşme Tutanağı 5 Ocak 1951

Toplantıya katılanlar: Yoldaş V.M. Molotov ve Pavlov (Tercüman).

Stalin Yoldaş belgenin (İngiltere Komünist Partisi Taslak Programı) iyi hazırlandığını söyledi.

Pollitt cevaben bunun son taslak olduğunu ve Stalin Yoldaş'ın Eylül'deki mektubu çerçevesinde hazırlandığını söyledi.

Stalin Yoldaş taslakta bazı değişiklikler yaptığını ve Pollitt'in bu değişiklikler konusundaki fikrini

öğrenmek istediğini söyledi. Stalin Yoldaş, taslak programda, Milletler Topluluğu'na [Commonwealth of Nations] giren ulusların eşitliğinden söz edildiğine dikkat çekti. Basında ya da konuşmalarda ulusların eşitliğinden bahsedilebilir. Fakat bu bilimsel değildir. Ulusların eşitliği yerine ulusların eşit haklarından söz etmek daha uygundur. Bir kişinin diğerine eşit olamayacağı gibi bir ulus da diğerine eşit olmaz. Örneğin, İngiliz hükümetinden ne tavizler koparırsa koparsın Malezyalı ulus İngiliz ulusuna hemen eşit olmayacaktır, çünkü İngiliz ulusunun kültürel seviyesi Malezyalı ulustan daha yüksektir. Üstelik, İngiliz ulusu Malezyalılarla kıyaslanamayacak oranda çok daha fazla hazır kadroya sahip. Dolayısıyla, uluslara eşitlik değil, eşit haklar sağlamaktan söz edilebilir, ki bu hakları bir ulus diğerine göre daha iyi kullanabilir. Stalin Yoldaş, Pollitt Yoldaş'ın aynı görüşte olup olmadığını öğrenmek istiyor.

Pollitt cevaben bu değişikliklerle tamamen hemfikir olduğunu söylüyor.

Stalin Yoldaş, Programda kamulaştırma sorununun açık ortaya konmadığını söylüyor. İfade edilenlere bakılırsa tüm toprak mülkiyetinin kamulaştırılacağı sonucu çıkarılabilir. Biz, tarım bölgelerindeki küçük mülk sahiplerinin topraklarının kamulaştırılmaması gerektiğini düşünüyoruz. Eğer Pollitt Yoldaş işçi sınıfı, emekçi aydınlar, şehir alt ve orta tabakaları ve köylerdeki küçük mülk sahipleri ile koalisyon kurmak istiyorsa küçük toprak mülkiyetinin kamulaştırılması reddedilmelidir. Bunda tehlikeli bir şey yok. Örneğin, Halk Demokrasisi ülkelerinde küçük toprak mülkleri kamulaştırılmadı.

Stalin Yoldaş devamlı, kamulaştırılan mülk sahiplerine tazminat sorunu konusunda değişiklik önerisi sunmak istediğini söyledi. Taslak Program, zor maddi şartlarda olacak olan mülk sahiplerine tazminatın dışında başka bir tazminat öngörmüyor. Stalin Yoldaş, halkın hükümetine sadık olan mülk sahiplerine kısmi tazminatı düşünmek gerektiğini ve halkın hükümetine direnen kamulaştırılmış mülk sahiplerine bu tazminatın reddedilmesi gerektiğini düşünüyor.

Stalin Yoldaş, Pollitt Yoldaş'ın fark etmiş olabileceği gibi taslak Programı sağcı pozisyondan eleştirdiğini şakavari bir şekilde ifade etti.

Pollitt güldü ve Stalin Yoldaş tarafından taslağa yapılan eleştirilerin tamamıyla haklı olduğunu, zira taslağın kimi yerlerinde kesinlikle Solculuk unsurları bulunduğunu söyledi.

Stalin Yoldaş, '*Halk Demokrasisi – Sosyalizmin Yolu*' başlıklı bölümde tecrübenin gösterdiği gibi, Doğu Avrupa Halk Demokrasisi ülkeleri ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin yolu aracılığıyla sosyalizme ilerlemek mümkündür diye bahsedilen kısmı okudu.

Stalin Yoldaş bu açıklamanın tümüyle doğru olmadığını, zira Çin Halk Cumhuriyeti'nin henüz

Halk Demokrasisi aşamasına ulaşmadığını söyledi. Çin'de milli burjuvaziye henüz dokunulmamıştır; kamulaştırma sadece Japonların mülklerini kapsıyor. Çinliler milli burjuvaziye şimdilik dokunmamanın doğru olduğunu düşünüyor. Sonuç olarak, eğer taslak Çin Halk Cumhuriyeti'nden bahsetmek istiyorsa uygun olmayacaktır, çünkü taslak, İngiliz burjuvazisinin büyük özel mülklerini kamulaştırmayı öngörüyor.

Pollitt cevaben, Çin Halk Cumhuriyeti'nden örnek olarak bahsetmenin yanlışlığını anladığını söylüyor.

Stalin Yoldaş, kapitalistlerin, İngiliz halkının yararına mülklerini ve aşırı karlarını gönüllü olarak bırakmayacakları konusunda İngiliz halkının Programda önceden uyarılmasının uygun olacağını belirtiyor. Onların, imtiyazlarını korumak için halkın Parlamentosuna karşı tüm olanakları ile savaşacaklarını, hatta zor kullanacaklarını söylemek daha uygun olur. Bu nedenle; İngiliz halkı ve halkın hükümeti böyle girişimlere karşı kendini savunması için hazır olmalı ve gerekli cevabı vermelidir. Programda bundan bahsedilmelidir.

Pollitt cevaben buna katıldığını söyler.

Stalin Yoldaş, '*Sosyalist Kamulaştırma*' başlığı altında, küçük esnaf ve menajerlerin, tekelleşen empoze ettiği sınırlamalardan kurtulacağından bahsedileni kısımda 'küçük dükkan sahipleri ve yöneticileri' kelimelerinden sonra 've ayrıca tarım bölgelerindeki küçük mülk sahipleri' kelimelerinin de eklenmesini önerir.

Stalin Yoldaş, '*Sosyal Hizmet*' başlığı altındaki kısımda, kadın ve erkeklere eşit ücretin tartışıldığı yerde 'eşit emek için' kelimelerinin de eklenmesi gerektiğini ifade eder.

Stalin Yoldaş devamla, özgür ve mutlu Sosyalist Britanya'nın oluşturulmasının bahsedildiği taslak Programın sonunda 've insanlığın kurtuluşu için' kelimelerinin çıkarılmasını, cümlenin 'özgür ve mutlu, kuvvetli ve güçlü sosyalist Büyük Britanya'nın oluşturulması' kelimeleri ile bitirilmesini önerir. Taslakta sadece Britanya'dan bahsetmenin, İngiltere KP'nin, dominyonları ve diğer İngiliz aidiyetliğini reddettiği duygusu yaratıldığını söyler.

Pollitt, Büyük Britanya'nın sadece İngiltere, Galler ve İskoçya'yı kapsadığını, özgür ve mutlu, kuvvetli ve güçlü Sosyalist Britanya ve Milletler Topluluğu'nun [Commonwealth of Nations] oluşturulmasından bahsetmenin daha iyi olacağını söyler. 'İnsanlığın kurtuluşu' kelimeleri tımtıraklı olup dışlanmalıdır.

Stalin Yoldaş, 'Büyük Britanya' kelimeleri konusunda hemfikir olduğunu ve bunun 'Britanya ve

Milletler Topluluğu' olarak değiştirilmesini söyler.

Stalin Yoldaş '*İngiliz Halkı ve Britanya İmparatorluğunun Tüm Halklarının Ulusal Bağımsızlığı*' başlıklı bölümde 'siyasi, ekonomik ve askeri hakimiyetin olduğu Günümüz İmparatorluğundaki Halklar Arasındaki Tüm İlişkiler son bulmalı ve tam ulusal bağımsızlık ve eşitlik temelinde yeni ilişkilere dönüştürülmelidir' dendiğini söyler. Bu sömürge ve bağımlı ülke topraklarındaki tüm askeri güçlerin ve İngiliz yönetici personelin geri çağrılmasını gerektirir, egemenliklerin halk tarafından özgürce seçilen hükümetlere devredilmesini ve endüstri, tüccar ve tekelci bankalar tarafından el konulan servetler ve doğal kaynakların bu ülkelerdeki halklara geri verilmesini gerektirir' kısmını ele alır. Stalin Yoldaş, 've endüstri, tüccar ve tekelci bankalar tarafından el konulan servetler ve doğal kaynakların geri verilmesi' kısmını çıkarmanın doğru olacağını belirtir. Mevcut formülasyon çok karmaşık bir sorunu gündeme getiriyor. Bu soruna tam bir çözüm getirmek çok zor bir olasılık, hatta, örneğin, metropoller tarafından tüketilen bu kaynakların bu ülkelerdeki halklara geri verilmesi imkansızdır da... Yoldaş Pollitt'in cebi para dolu olsa belki o İngiliz emperyalizminin sömürdüğü ülkelere tazminat verebilirdi. Ama Stalin Yoldaş bu konuda şüpheli olduğunu söylüyor.

Pollitt cevaben Stalin Yoldaş'ın tamamıyla haklı olduğunu söyler. Kuşkusuz, halkın hükümeti Programda önerilen bu görevi tatminkar olarak gerçekleştirmesi için yeterli kaynaklara sahip olmayacaktır. Pollitt, Stalin Yoldaş'ın Programda ilgili formülasyonun kaldırılması önerisinin doğru olduğunu düşünüyor. Pollitt, az önce tartışılan pasajda İngiliz idari personelin sömürge ve bağımlı ülke topraklarından geri dönmesi formülasyonu konusunda Stalin Yoldaş'ın fikrini öğrenmek ister. Bu toprakların egemenliklerinin verildiği hükümetler, halkın hükümetinden İngiliz kadrolarının yardımını talep edecektir.

Stalin Yoldaş İngiliz idari personelin geri dönmesini bugün tartışmanın kayda değerliği konusunda kuşkuvar olduğunu söyledi. Halkın hükümetinin geri çektiği İngiliz idari personelin geri dönmesini Amerikalıların isteyeceğini, zira bu topraklara kendi idari personelini yerleştirmek isteyebileceğini belirtiyor. Bu nedenle Stalin Yoldaş, İngiliz bürokratik yapının geri çekilmesinden söz etmenin daha iyi olacağı kanısında. Ancak, İngiliz idari personelin geri dönmesinden söz etmeme ve 'İngiliz idari personel' kelimelerinin atılması konusunda Yoldaş Pollitt'e katılıyor.

Pollitt, Stalin Yoldaşın taslak Programı bir bütün olarak nasıl değerlendirdiğini soruyor.

Stalin Yoldaş cevaben, taslağın iyi hazırlandığını ve İngiltere Komünist Partisi Programı'nın Anglo-Sakson ülkelerdeki işçi sınıfı hareketi tarihinde bir dönüm noktası oluşturduğunu söylüyor. Bu Program özü itibarıyla ABD, Kanada, Avustralya ve diğer Anglo-Sakson ülkelerdeki

Komünist Partileri için uygun bir belgedir. ABD Komünist Partisi şu anda zor durumda; kafaları karışık. Ancak, diyor Stalin Yoldaş, Amerikalılar kendi demokrasileri konusunda ne kadar gurur duysalar da monarşist İngiltere'de ABD'ye kıyasla daha fazla özgürlükler var.

Pollitt aynı kanıda olduğunu söyler.

Stalin Yoldaş Programın ne zaman onaylanacağını ve yayımlanacağını sorar.

Pollitt cevaben, Programın tartışılıp onaylanacağı Yönetim Kurulu Plenumunun 13 Ocak olarak belirlendiğini söyler. Böylece, Program Ocak sonunda yayınlanacaktır.

Stalin Yoldaş Programın mümkün olduğunca geniş yayınlanmasını ve ABD, Kanada, Avustralya ve diğer Anglo-Sakson ülkelere gönderilmesini söyler.

Pollitt, taslak Programı Kanada'da Tim Buck'a gönderme sorumluluğunu şahsen kendisinin aldığını söyler.

Stalin Yoldaş, Pollitt'in önüne temel değişiklikleri koyduğunu söyler. Bunun yanında daha az önemli değişiklikler de vardır. Tüm bunlar taslak metne konmuştur, İngilizceye tercüme edilip yarın sabah Pollitt'e ulaştırılacaktır.

Pollitt, Stalin Yoldaş'a yardımları için teşekkür eder.

Stalin Yoldaş cevaben, "Bu görevimiz" der.

V. Pavlov tarafından kaydedilmiştir.

RGASPI, Fond 558, Opis 11, Delo 289, Listy 1-9.

* * * * *

Komünist Partisi

Sekreter: H. Pollitt

Yönetim Kurulu
16 King Street, Londra, W.C.2

19 Ocak 1951

Sevgili Stalin Yoldaş,

1 Şubat'ta halka sunulacak yeni Uzun Dönemli Programın son şeklini ekte gönderiyorum.

Sizinle görüşmemin ardından da birçok değişiklikler yaptım, fakat bu değişikliklerin akışı kolaylaştırmak ve İngilizce dilbilgisi açısından yapılmış olduğunu göreceksiniz.

Değişiklikler siyasi formülasyonları içermiyor, sadece iyi İngilizce için yapılmıştır.

Halka Programı nasıl tanıtacağımızla ilgili prosedürü bu mektuba ekliyorum, ve şüphesiz buna ek olarak Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Avustralya ve Yeni Zelanda'daki kardeş Partilere Programla birlikte açıklayıcı mektup göndereceğim.

Sizi tekrar görmek ve iyi ve enerjik görünümde olmanız beni mutlu etti.

Üstlendiğiniz her şeyde başarılar dilerim.

Kardeşçe,
(Harry Pollitt)
RGASPI, Opis 11, Delo 289, List 12

Rus Sosyal ve Siyasal Tarihi Devlet Arşivi makamlarının nezaketli izni ile yayınlanmıştır.

Ruşçadan Jaweed Ashraf tarafından tercüme edilmiştir.

İngilizce Tercümesi yayın hakkı © Revolutionary Democracy.

Türkçe materyaller listesine dönmek için buraya tıklayın.